

การพยาบาลจิตเวช:

ภาวะวิกฤตสุขภาพจิต และจิตเวชฉุกเฉิน

Psychiatric Nursing:

Mental Health Crisis & Psychiatric Emergency

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินีกาญจน์ คงสุวรรณ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 แนวคิดภาวะวิกฤตสุขภาพจิต	1
ความหมายของภาวะวิกฤตสุขภาพจิต	2
แนวคิดการดูแลผู้ที่มีภาวะวิกฤตสุขภาพจิต	3
ความสำคัญและเป้าหมายของการพยาบาลภาวะวิกฤตสุขภาพจิต	14
ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะวิกฤตสุขภาพจิต	15
บทบาทพยาบาลในการดูแลช่วยเหลือในภาวะวิกฤตสุขภาพจิต	17
บทสรุป	25
บทที่ 2 แนวคิดจิตเวชฉุกเฉิน	33
ความหมายของจิตเวชฉุกเฉิน	34
ความสำคัญและเป้าหมายของการพยาบาลภาวะจิตเวชฉุกเฉิน	36
การจำแนกปัญหา และสาเหตุของภาวะจิตเวชฉุกเฉินที่พบบ่อย	37
บทบาทพยาบาลในการจัดการภาวะฉุกเฉินทางจิตเวช	45
บทสรุป	58
บทที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้ที่มีภาวะวิกฤตสุขภาพจิตและจิตเวชฉุกเฉิน	67
แนวคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูสภาพจิตใจตามรูปแบบไทดอล (The Tidal Model)	67
แนวคิดทฤษฎีการดูแลมนุษย์ (Human Caring Theory)	72
แนวคิดเกี่ยวกับความทุกข์ทรมานทางจิตใจ (Psychological Distress)	76
แนวคิดเกี่ยวกับการเติบโตภายหลังได้รับบาดเจ็บทางจิตใจ (Post-traumatic Growth)	82
แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางจิตใจ (Resilience)	91
กรณีศึกษาการดูแลต่อเนื่องผู้ที่มีภาวะวิกฤตสุขภาพจิตและจิตเวชฉุกเฉิน	97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การประเมินผู้ที่มีภาวะวิกฤตสุขภาพจิตและจิตเวชฉุกเฉิน	113
ความสำคัญของการประเมินภาวะวิกฤตสุขภาพจิตและจิตเวชฉุกเฉิน	113
การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพผู้ป่วยในภาวะวิกฤตและจิตเวช ฉุกเฉิน	115
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินภาวะวิกฤตสุขภาพจิตและจิตเวชฉุกเฉิน	141
บทที่ 5 การบำบัดสำหรับผู้ที่มีภาวะวิกฤตสุขภาพจิตและจิตเวชฉุกเฉิน	167
การบำบัดทางจิตที่มุ่งเน้นให้เกิดการรับรู้สภาพจิตใจและอารมณ์ (Mentalization- based therapy: MBT)	167
การให้การปรึกษาในภาวะวิกฤต (Crisis Counseling)	172
การส่งเสริมพลังสุขภาพจิต (Resilience)	191
แนวทางการใช้ยาจิตเวชศาสตร์ฉุกเฉิน (Pharmacological Management in Emergency Psychiatry)	201
บทที่ 6 การพยาบาลตามปัญหาที่พบบ่อยผู้ที่มีภาวะวิกฤตสุขภาพจิต และจิตเวชฉุกเฉิน การป้องกันและแก้ไข และข้อจำกัด	219
การพยาบาลผู้ที่มีภาวะวิกฤตสุขภาพจิตและจิตเวชฉุกเฉิน กรณีผู้ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง	219
ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวความรุนแรง	219
สาเหตุและกลไกการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง	222
การประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง	226
การพยาบาลในภาวะฉุกเฉินทางจิตเวช กรณีพฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง	229
การพยาบาลผู้ที่มีภาวะวิกฤตสุขภาพจิตและจิตเวชฉุกเฉิน กรณีภาวะซึมเศร้าและฆ่าตัวตาย	236

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาวะวิกฤต (Crisis) จากภาวะซึมเศร้า (Depression) และโรคซึมเศร้า	237
ภาวะฉุกเฉินทางจิตเวช (Psychiatric emergency) กรณีการฆ่าตัวตาย (Suicide)	246
การเข้าใจสาเหตุ และปัจจัยที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย	247
การพยาบาลที่สำคัญ กรณีผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย หรือทำร้ายตนเอง	252
ดัชนี	265
ประวัติและผลงานของผู้เขียนหนังสือ	273